

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Θέατρον Κυβέλης: Αίμ. Βεάκης.

"7.000.000 εισόδημα,, Τρίπρακτο κομεντί

Ο κ. Βεάκης είναι αναντιρρητως ο καλύτερος ήθοποιός της Ελληνικής σκηνης. Αλλά δεν είναι μόνον καλός ήθοποιός, είναι και σκεπτόμενος άνθρωπος. Εδώ και οκτώ χρόνια έδωσε τη "Ρηνούλα,, και τώρα μās παρουσίασε ένα καινούργιο έργο τρίπρακτο με τόν τίτλο "7.000.000 εισόδημα,,. Τό θέμα ή μάλλον τό πρώτο ύλικό του τό έδωσε ένα μικρό διήγημα του Σάρλ Ντέλνς. Με τό έργο όμως αυτό ο κ. Βεάκης απέδειξε ότι είναι σε θέση καλλίτερα ίσως από όποιονδήποτε Έλληνα θεατρικό συγγραφέα να πραγματοποιηθή ένα θέμα. Σε κανέναν απολύτως δεν έλλειψε τό πρώτο ύλικό, έλλειψε ή ικανότητα να επεξεργασθούν αυτό τό ύλικό να τό κάμουν θέατρο. Αλλά τό μόνο προτέρημα του Βεάκη είναι τάχα οι τεχνικές ικανότητες; Δεν τό νομίζω. Η παράσταση του τελευταίου του έργου μās απέκάλυψε και μιá πολύτιμη έμπειρία. Ο Βεάκης αγωνίσθηκε να διαγράφη τύπους και ανεξαρτήτως μέχρι ποίου σημείου επέτυχε και μόνη ή πρόθεσή του και μόνη ή προσπάθεια του και ο κόπος, τόν κάνουν αξιοσέβαστο. Δεν έγραψε ένα έργο έξωτερικό που μόνο τά κωμικά επεισόδια ήμπορούσαν να τό κάμουν ανεκτό, αλλά έγραψε ένα έργο με τό

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΒΕΑΚΗΣ

όποιο θέλησε να δημιουργήση μιá ατμόσφαιρα και να σκετάρη όσο του ήταν δυνατόν σαφέ-

στερα τύπους αληθινούς. Ο Μπαρμπα Θανάσης λόγω χάρι είναι μιá ωραία μορφή που πολύ δικαιολογημένα ένθεουσίασε τό συγγραφέα. Έχει μιá καλωσύνη που μονάχα ένας άνθρωπος με τήν πείρα της ζωής μπορεί να εκτιμήση και ν' αγαπήση. Ο Βεάκης έχει μιá βαθύτερη χριστιανική διάθεση που δίχως να είναι συνειδητή σε όλους ως τόσο υπάρχει. Με τό τελευταίο του έργο απέδειξε ότι έστειλε περίπατο τόν ξηρό διανοητικισμό και άκουσε τούς παλμούς της καρδιάς του, άφησε τό αισθημά του να φανερωθή, μās άφησε να ιδούμε μιá μορφή που ή πείρα της ζωής και οι θλίψεις έθρησαν στην ψυχή του και τήν ήφωσαν σε ιδανική μορφή της ζωής του. Υποπτεύομαι πολύ ότι ο ίδιος ο Βεάκης θά ήθελε αν μπορούσε να είναι μπαρμπα Θανάσης και να παίξη στην πραγματικότητα αυτό τό ρόλο. Και ή ιδανική αυτή μορφή είναι δικαιολογημένη, είναι αγαπητή, γιατί είναι ο άνθρωπος που με τό αισθημα και την έμπειρία έμαθε πώς ή αγάτη και ή καλωσύνη είναι τά μεγαλύτερα και τά ασφαλέστερα αγαθά στη ζωή. Τί άλλο έδίδαζε άλλωστε ο ταπεινός Ραββί της Γαλιλαίας; Και ποιός πριν απ' αυτόν ή ύστερ' απ' αυτόν κατώρθωσε νό συλλάβη τό νόημα της ζωής τόσο πλέρια και τόσο καθολικά όσο εκείνος; Όλό-

κλήρος ο πλούτος της διδασκαλίας του στην λέξη «αγάτη» μπορεί να περιορισθή.

Αγάτη λοιπό και καλωσύνη έχει τό έργο του Βεάκη μιá καλωσύνη που γαληνεύει την ψυχή του θεατού που τήν ήμερεύει.

Τι δεν κάνει ένας καλός άνθρωπος! Ο Γέρω Τίτος έχει ζοηρά αποθέσει τη σφραγίδα του στη σκέψη και τό αισθημα της μικρής Ρένας, όπως τό όμολογει ή ίδια. Ο Γέρω Τίτος με τήν καλωσύνη του όφελει ένα τίμιο παλιζάρι και με τήν καλωσύνη του πάλι μπορεί και συγχωρεί έναν αξιολύπητο συγχρονισμένο κύριο και παραστέκεται πατέρας και σωτήρας σε μιá φτωγή γυναικούλα του δρόμου που τρέμει μπροστά στην ιδέα του μέλλοντος. Είναι ο άνθρωπος που έχει ζήσει και πονέσει, που έχει μοχθήσει και που όλα αυτά του έχουν δημιουργήσει τη φιλοσοφία του. Δεν είναι φιλοσοφία του βιβλίου, ούτε διανοητικές δικαιολογίες ενός χυδαίου εγωισμού είναι ή φιλοσοφία της πείρας, είναι ή φιλοσοφία που ξεπηδά από βαθύτερη κατανόηση της ζωής. Έχει χοήματα πολλά ο Γέρω Τίτος. Μπορεί να ζήση όπως θέλει. Ξέρει όμως πολύ καλά πώς ή ζωή αυτή δεν έχει καμιά απολύτως αξία δίχως τό φως της καλοσύνης και ξέρει πώς κι από τό πιο καθάριο χρυσάφι είναι θυσανρός μεγαλύτερος ή αγάτη προς τό διπλανό μας. Τότε τό εγώ μας βρίσκει τη δικαιολογία του στον πλησίον και ή χαρά του διπλανού είναι και χαρά μας και ή εύτυχία του παράδεισου για μās. Ποιός θα μπορούσε να διαμαρτυρηθή, προλετάριος ή επαναστάτης, για τ' αγαθά, για τά πλούτη του Γέρω Τίτου; Κανείς. Είναι μιá εύτυχία προορισμένη, μιá εύτυχία που φέρνει τη χαρά σ' όλους, μιá εύτυχία που κανείς δεν μπορεί να τήν φθονήση γιατί είναι απηλλαγμένη από κάθε στοιχείο πρόστυχου εγωισμού.

Έναν τέτοιο τίπο μᾶς παρουσίασε ὁ Βεάκης. Δὲν πρόκειται ἐδῶ ν' ἀναλύσουμε, νὰ διυλίσουμε τὴν κόνατα γιὰ νὰ βροῦμε ψεγάδια ποὺ μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν. Ἐνα ἔργο τέχνης ἀνάμεσα στ' ἄλλα μᾶς ἀποκαλύπτει καὶ τοὺς ἐνδομύχους λόθους καὶ τὶς ροπὲς τοῦ δημιουργοῦ του. Ἀπὸ τὴ μεριά λοιπὸν αὐτὴ ὄχι μονάχα φύγαμε ἱκανοποιημένοι μὰ καὶ μὲ πολλὰς ἐλπίδες. Εἶναι καὶ ὁ Βεάκης πλούσιος σήμερα, ὄχι στὰ χοήματα, μὰ στὴν καλλιτεχνικὴ ἀξία, στὴν ἐπιβολή. Εἶναι ὁ πιὸ μεγάλος ἠθοποιὸς ποὺ εἶδε τὸ Ἑλληνικὸ θέατρο μὰ γιὰ νὰ γίνῃ τέτοιος χτυπήθηκε ἀπ' ὅλες τὶς μεριές, φτώχηνε, πεινασε, τσακίστηκε σὲ κατσαβράχα, ἤπνε ποτήρια πίκρας καὶ ὁ μόχθος τὸν ἔκαμε νὰ νοιώσῃ τὴ ζοή. Ἔτσι ἐφῆσσε νὰ πλάσῃ μέσα του, νὰ στῆσῃ στὴν ψυχὴ του μιὰ μορφὴ καλοσύνης, κι' ἔσπερα προσπάθησε νὰ μᾶς τὴν παρουσιάσῃ. Τὸν εὐχαριστοῦμε γι' αὐτό. Βλέποντας τὸν ἥρωά του, νοιώσαμε ψυχικὴ ἀνακούφιση καὶ δὲν περήσαμε ἀπὸ τὴν καρτέλα μᾶς ὅπως συχνὰ μᾶς συμβαίνει σὲ πρεμιέρες πολλῶν συγγραφέων. Τὸ ἔργο τοῦ Βεάκη εἶναι ἀπὸ τὰ ὁμορφότερα ἔργα τῆς τελευταίας εἰκοσαετίας.

Γιὰ τὴν ἐκτέλεση κάθε ἔπαινος θὰ εἶναι πάντα κατώτερος ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Ὁ ἴδιος ὁ Βεάκης, ἡ Ἀλίκη, ὁ Γιαννίδης, ὁ Δε-

πενιώτης, ὁ Μουσοῦρης, ὁ Παπαγεωργίου, ἡ Ραυτοπούλου ἔπαιξαν θαυμάσια. Γιὰ ὄλον ἀυτοὺς ὅμως μοῦ δόθηκε καὶ τελευταίως καὶ ἄλλοτε ἡ εὐκαιρία νὰ μιλήσω, γιὰ τὸ παιξιμο ὅμως τῆς Μιράντας θὰ ἤθελα νὰ ἀσχοληθῶ πολὺ. Ὅχι μόνο σ' αὐτὸ τὸ ἔργο ἔπαιξε θαυμάσια ἀλλὰ καὶ σὲ σειρά ἐμφανίσεων ποὺ τὴν παρακολουθῶ τελευταίως κάθε φορὰ εἶναι καὶ μιὰ ἀποκάλυψη. Εἶναι γιὰ μένα ἕνα ἀξιοπρόσεχτο ταλέντο ποὺ συνοδεύεται ἀπὸ μιὰ εὐσυνειδησία καὶ μιὰ στοργὴ πρὸς τοὺς ρόλους τῆς ποὺ δὲν εἶναι συχνὴ σὲ Ἑλληνας ἠθοποιούς. Ὅταν ἔχουν τὸ ταλέντο ἀρκοῦνται σ' αὐτὸ καὶ ὅλα τὰλλα τὰ λύνουν προχειρολογικά. Στὴ Μιράντα δὲν συμβαίνει αὐτό. Δὲν εἶναι μονάχα ἕνα ταλέντο μοναδικό, ἀλλὰ μιὰ καλλιτέχνης μοναδικῆς εὐσυνειδησίας καὶ σεμνότητος πρᾶγμα σπάνιο στοὺς νέους ἠθοποιούς ποὺ μόλις παίζουν δύο ρόλους πέρνουν τὸ ἦθος μεγάλων προσωπικοτήτων. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ χώρος τῆς παρουσίας στήλης, ποὺ κρατῶ προσωρινὰ λόγω ἀδιαθεσίας τοῦ κ. Ροντήρη, δὲν εἶναι ἐπαρκὴς γιὰ νὰ γίνῃ κριτικὴ ἀνάλυση τῆς ὑποκριτικῆς τέχνης μιᾶς ἠθοποιοῦ ὑπόσχομαι προσεχῶς στοὺς ἀναγνώστας νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸ θέμα αὐτὸ σ' ἕνα εἰδικὸ κριτικὸ σημεῖωμα σχετικὸ μὲ τὴν κ. Θεοχάρη.

Κ. ΜΠΑΣΤΙΑΣ